

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Valvira toteaa, että Lupa- ja valvontaviraston perustaminen on tärkeää, koska nykyinen virastorakenne on epätarkoituksenmukainen hallituksen esityksessä kuvatuin perustein.

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

Valviran yhteydessä toimivat itsenäiset ja autonomiset toimijat Adoptiolautakunta ja Tukija antavat omat lausuntonsa. Valvira viittaa mm. organisointikysymysten osalta tältä osin Adoptiolautakunnan ja Tukijan lausuntoihin.

Uuden viraston viestintätoiminto on lakiluonnoksessa määritelty hallinto-osastolla tuotettaviin sisäisiin hallintopalveluihin sisältyväksi tukipalveluksi. Tämä on ristiriidassa valtioneuvoston kanslian antaman valtionhallinnon viestintäsuosituksen kanssa, joka korostaa viestinnän strategista roolia (ks. Avoimesti Ajassa. Valtionhallinnon viestintäsuositus 2023. Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 2023:11). Vastaavasti myös hallitusohjelmassa todetaan, että viestintä on olennainen osa strategista johtamista.

Viraston onnistuminen laajassa ja yhteiskunnallisesti tärkeässä tehtävässään edellyttää vahvaa johtamiseen ja päätöksentekoon integroitua strategista viestintää, jota ei ole mahdollista toteuttaa hallinnollisena tukipalveluna. Viestintä on keskeinen voimavara strategisten tavoitteiden ja muutosten toteuttamisessa, asiakaslähtöisyydessä, vuorovaikutteisudessa, luottamuksen rakentamisessa ja vaikuttavuuden luomisessa. Viestintä kietoutuu kaikkiin organisaation toimintoihin kaikilla tasoilla.

Viestinnän ammattilaisilla tulee olla laaja-alainen ymmärrys virastokokonaisuudesta, eri toimialojen toiminnasta, niiden strategisista tavoitteista ja eri toimintojen liittymäpinnoista toisiinsa. Tämä jää puuttumaan, jos viestintä jää hallinnolliseksi tukipalveluksi ja osaksi sisäistä hallintoa. Viestinnän typistymisen suorittavaksi ja reaktiiviseksi tukitoiminnoksi ei vastaa nykyajan viestintäkäsitystä eikä niitä odotuksia ja vaatimuksia, joita valtionhallinnon virastojen viestintään kohdistuu yhä enenevässä määrin.

Valvira katsoo, että Lupa- ja valvontaviraston viestintä on tarkoituksenmukaista organisoida pääjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivaksi osastojen ulkopuoliseksi toimintayksiköksi, jolloin ammattimaisella viestinnällä on parhaat edellytykset toimia osana strategista johtamista ja edistää viraston strategisia tavoitteita.

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Esitysluonnoksen ja muun valmisteluaineiston mukaan Lupa- ja valvontavirastoa johdetaan yhden pääjohtajan, kuuden ylijohdajan/osastopäällikön sekä noin sadan yksikön/ryhmän päällikön voimin. Viitaten Valviran ja aluehallintovirastojen nykyisiin johtamis- ja organisoitumismalleihin, Valvira esittää, että olisi tarkoituksenmukaista ottaa johtajan virkanimike ja esihenkilötehtävä käyttöön ylijohdajien ja päälliköiden ”välille”.

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Valvira pitää tärkeänä 9 §:n 2 momentissa mainittujen toimialaa ohjaavien ministeriöiden (kuten sosiaali- ja terveysministeriön) vahvaa roolia.

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Esitetyssä 15 §:n 4 momentissa säädetään nykyisen käytännön mukaisesti, että omasta pyynnöstä poistettujen ammattioikeuksien palauttaminen käsiteltäisiin valvontalautakunnassa. Valvira toteaa, että tämä ei ole tarkoituksenmukaista lautakunnan kokonaistyömäärä ja puheena olevien asioiden sisältö huomioon ottaen. Hakemukset, joilla haetaan palautettavaksi aiemmin omasta pyynnöstä poistettua ammattioikeutta, tulisi ratkaista viraston päätöksellä ilman valvontalautakuntakäsittelyä. Valviralle/LVV:lle tästä tulevien suorien pysyvien säästöjen ja vapautuvan työajan arvo on arviolta vähintään 30 000 euroa vuodessa. Edellä mainituilla perusteilla Valvira esittää muutosta esitettyyn.

Valviran näkemyksen mukaan 15 §:n 5 momenttiin tehdyt muutokset koskien valvontalautakunnan kokoonpanoa ovat hyviä eikä sillä ole huomautettavaa asiasta.

Esitetty 16 § sähköisestä kokouksesta antaa virastolle harkintavaltaa siitä, miten kokoukset jatkossa järjestetään, kun vaihtoehtoina on varsinainen kokous (läsnäolo) tai kokonaan tai osittain sähköinen kokous. Valviran näkemys on, että harkintavallan lisääminen on hyvä asia. Haasteena pykälässä ovat edellytetyt tietotekniset yhteydet, jotka täyttävät salassa pidettävien tietojen käsittelylle asetetut suojausvaatimukset. Pykälän 2 momentti edellyttää sen pohtimista, miten kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri voivat luotettavasti todentaa kokoukseen osallistuvat. Pohdittava on lisäksi myös sitä, miten varmistetaan, että linjoilla ovat kerrallaan vain ne jäsenet keiden kuuluukin olla ja kuinka jokainen kutsutaan paikalle oikeaan aikaan. Valvira siis toteaa, että esitetty pykälä on hyvä, mutta käytännön tasolla virastolle jää vielä varsin paljon suunniteltavaa.

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Esitetyn 23 §:n perusteluissa puhutaan ”varhaiskasvatuksen asiantuntijapaneelistista”. Valvira toteaa, että tällaista ei ole olemassa, eikä ole koskaan ollut. Varhaiskasvatukseen on nimettyinä pysyviä asiantuntijoita samalla tavalla kuin sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Ehdotetun 3 momentin perusteluiden perusteella salassapitovelvollisuus koskisi vain niitä asiantuntijoita, joiden kanssa on tehty hallintosopimus (ad hoc), ei pysyviksi asiantuntijoiksi nimettyjä. Eli tässä on selvä ristiriita. Salassapitosäännösten ja niin edelleen estämättä pitää voida luovuttaa tietoja myös pysyville asiantuntijoille, eikä vain ad hoc -asiantuntijoille, kuten esityksessä

nyt on mainittu. Pysyvät asiantuntijat kutsutaan tehtävään, heidän kanssaan ei tehdä hallintosopimusta.

Valvira siis esittää, että 23 §:n perusteluista poistetaan maininta varhaiskasvatuksen asiantuntijapaneelista ja 3 momentin perusteluihin lisätään maininta, että salssapitovelvollisuus ja oikeus luovuttaa tietoja salassapidon estämättä koskee kaikkia viraston käyttämiä ulkopuolisia asiantuntijoita.

Esitetyn 28 §:n osalta Valvira nostaa esiin, että sen suoritteita on hinnoiteltu useissa eri säädöksissä varsinaisen maksuasetuksen lisäksi. Valviran suoritteita on hinnoiteltu muun muassa alkoholi- ja tupakkalaissa.

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Esitetyn 35 §:n siirtymäsäännös koskee lautakuntien toimintakautta ja se on tärkeä ja kannatettava. Lisäksi olisi säädettävä siitä, että Valviran nimeämien pysyvien asiantuntijoiden toimikausi jatkuu tulevassa virastossa. Uusi toimikausi alkaa 1.12.2024 ja päättyy 30.11.2028. Näin taataan viraston häiriötön toiminta.

Lisäksi Valvira nostaa esiin, että siirtymäsäännöksessä tulisi erikseen mainita myös Valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta sekä adoptiolautakunta.

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

Valvira kiinnittää huomiota esitysluonnoksen taulukkoon sivulla kymmenen. Taulukosta puuttuvat ”yhteensä” -kohdan luvut, jotka ovat 206 vuodelta 2023 ja 209 vuodelta 2024.

Valviran näkemyksen mukaan sivun 12 toteamusta sen käyttämisestä ulkopuolisista asiantuntijoista tulisi tarkentaa niin, että virkettä ”Koska asiantuntijat ovat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia, jotka päivittäin ovat tekemisissä salassa pidettävien asiakirjojen kanssa, on heidän perehdyttämisenä salassa pidettävien tietojen käsittelyyn vaivattomampaa” muokattaisiin niin, että

virkkeessä todettaisiin ”Koska asiantuntija ovat pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä, jotka...”. Kaikki asiantuntijat eivät ole sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Valvira toteaa, että koska ammattihenkilösäädöksissä käytetään termiä ammattihenkilö, tulisi myös nyt käsillä olevassa esityksessä käyttää termiä ammattihenkilö ammattilaisen sijaan.

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

Sivulla 97 on todettu ” Hallinto-osastolla olisi nykytilaa vastaavasti valmiuspäällikkö”. Valvira toteaa, että kaikissa ao. esityksen kohteena olevissa virastoissa ei ole hallinto-osastolla valmiuspäällikköä vaan esimerkiksi Valvirassa valmiuspäällikkönä toimii ylijohdaja ja varavalmiuspäällikkö työskentelee Terveys, oikeudet ja tuoteturvallisuus -osastolla.

Sivulla 138 on kuvattu taulukkomuodossa henkilöstövaikutuksia. Valviran osalta kyseisen taulukon luvut poikkeavat sivulla 10 olevasta taulukosta, joten luvut ovat seuraavat:

o rivillä ”VALVIRA YHTEENSÄ”, pitäisi 1. sarakkeessa vasemmalta olla summa 206, 6. sarakkeessa 0 ja 7. sarakkeessa 206

o rivillä ”Johto ja hallinto”, pitäisi 1. sarakkeessa olla 45, 6. sarakkeessa 0 ja 7. sarakkeessa 45

o rivillä ”Terveys ja sosiaalinen hyvinvointi”, pitäisi 1. sarakkeessa olla 140, 6. sarakkeessa 0 ja 7. sarakkeessa 140

o muut taulukon kohdat ennallaan

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

Luku 5.2: Tanskan järjestelmän osalta esityksessä on kuvattu vanhan järjestelmän mukainen virastorakenne. Toukokuussa tapahtuneen muutoksen johdosta Socialstyrelsenin tilalla tulisi olla Social- og Boligstyrelsen ja se toimii sosiaali- ja asuntoministeriön yhteydessä eikä sisäministeriön alaisuudessa.

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

Asetusluonnoksen 1 § 2 momentin 4 kohdassa tulisi sote-osaston lisäksi olla mainittuna Varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja kulttuurin osasto (lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) mukaiset tehtävät).

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Ei

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittäminen- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykäläistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin Kommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

**C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET,
JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA**

VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

1. Alkoholiasiat

Valvira muistuttaa, että lopullisessa hallituksen esityksessä tulee ottaa huomioon myös parhaillaan lausunnolla olevan alkoholilain muutoksen (VN/33074/2023) vaikutukset.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta esitetään muun muassa valvontaa ja siihen liittyvää ohjausta koskevaan alkoholilain 60 §:ään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tehtäviin kuuluvaksi myös anniskelupassi- ja toimituspässikokeeseen liittyvä oppilaitosten ohjaus. Lupa- ja valvontavirastoa koskevassa luonnoksessa (Liite 5 Lakiehdotukset, luku 7.10.1 Alkoholilaki) alkoholilain 60 §:ää ja sen otsikkoa on ehdotettu muutettavan tehtävän siirto huomioiden, koska Lupa- ja valvontavirastolla ei olisi enää ohjaustehtävää virastojen yhdistyessä. Lupa- ja valvontavirastolle jää virastojen yhdistyessä kuitenkin vielä valvontaan liittyviä ohjaustehtäviä, sillä viraston tehtäviin lukeutuisi lausunnolla olevan luonnoksen mukaan edelleen anniskelupassi- ja toimituspässikokeeseen liittyvä oppilaitosten ohjaus. Tarvetta alkoholilain 60 §:n otsikkomuutokselle ei myöskään tällöin olisi.

Valvira kiinnittää huomiota siihen, että nyt käsillä olevassa esityksessä alkoholilain 7 §:n 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Valvira kiinnittää huomiota siihen, että nyt esityksessä ei ole mainintaa siitä, mikä taho myöntäisi alkoholilain pykälien 14, 15 ja 16 mukaiset luvat.

Luonnoksessa (Liite 5 Lakiehdotukset, luku 7.10.4 Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä) esitetään muutettavaksi ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain 4 §:n 2 momenttia niin,

että aluehallintovirastot muutettaisiin tehtävän siirtämisen vuoksi Lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi poistettaisiin maininnat alueellisesta toimialueesta, sillä tehtävä olisi valtakunnallinen. Valvira muistuttaa, että ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain 4 §:n 1 momentin mukaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kehittää ja ohjaa ehkäisevää päihdetyötä koko maassa. Jotta ohjauksen ja kehittämisen toimivalta ei muodostuisi päällekkäiseksi, tulisi lainsäädännössä määritellä Lupa- ja valvontaviraston ehkäisevän päihdetyön tehtävät esitettyä yksilöidymmin.

Lisäksi Valvira kiinnittää huomiota siihen, että myös lakiin luonnonmukaisesta tuotannosta (1330/2021) tulee tehdä muutokset siltä osin, että Valvira korvataan uudella Lupa ja valvontavirastolla (pykälät 8, 11, 28, 31 ja 34).

Alkoholilain 47 §:ään esitetään lisättäväksi virke ”Ahvenanmaan maakunnassa harjoitettavasta vähittäismyynnistä tulee ilmoittaa Ahvenanmaan valtionvirastolle”. Valviran näkemyksen mukaan virke on tarpeeton, ja se pitäisi poistaa.

2. Terveydensuojelu

Terveydensuojelun osalta Valvira kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetun terveydensuojelulain 4 §:n otsikko ja 2 momentti antavat sanamuodon mukaisesti Lupa- ja valvontavirastolle toimivaltaa myös terveydensuojelun valvontaan, jota Valviralla ei ole aiemmin ollut. Jos Lupa- ja valvontavirastolla on tällaisia selkeitä valvontatehtäviä, tulisi myös terveydensuojelulain 47 §:ssä olla oikeus saada tietoja valvontaa varten.

3. Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan osalta Valvira kiinnittää huomiota siihen, että tässä yhteydessä lakia sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta tulisi tiedonsaantioikeuksien osalta päivittää. Nyt hallituksen esityksessä on otettu huomioon työllisyysrahasto. Edellä mainittujen lisäksi Valvira pitää tärkeänä, että listaan lisätään seuraavat tahot:

A. Tuomioistuimet

Rekisteröitäessä palveluntuottajaa voi ilmetä tarve selvittää palveluntuottajan rikostaustaa. Tämän selvittämisen yhteydessä voi ilmetä tarve pyytää yleisistä tuomioistuimista henkilön rikostuomioita koskevia asiakirjoja. Rikostaustan selvittämistarve voi tulla kyseeseen myös palveluyksikön toiminnan reaktiivisessa valvonnassa. Lisäksi tuomioistuimista voi tulla tarve pyytää yksittäistapauksessa tietoja palveluntuottajan taustalla olevista konkurseista.

B. Konkurssiasiamiehen toimisto

Palveluntuottajan edeltävän kolmen vuoden aikana tapahtuneeseen konkurssiin johtaneet seikat vaikuttavat palveluntuottajan luotettavuuteen (valvontalaki 7.1 § 2 kohta). Syiden kattava ja luotettava selvittäminen on osoittautunut nykysäännöksillä hankalaksi. Konkurssiin johtavat seikat kävisivät parhaiten ilmi konkurssilain 9 luvun 2 §:n mukaisesti velallisselvityksestä, jossa pesänhoitajalla on lakisääteinen velvollisuus mm. arvioida konkurssin pääasiallisia syitä sekä kuvata sellaiset merkitykselliset tapahtumat, jotka voivat vaikuttaa konkurssimenettelyn jatkumiseen ja velallisen toiminnan asianmukaisuuden arviointiin. Tarvittaessa pesänhoitajan on tehtävä rikosilmoitus velallisen toimintaan liittyvästä rikosepäilystä. Velallisselvitystä ei saada aina tilattua tuomioistuimesta, sillä sitä ei lähtökohtaisesti toimiteta tuomioistuimeen – ainoastaan mikäli konkurssi rautetaan varojen puutteessa tai tuomioistuin pyytää erikseen selvityksen. Velallisselvitykset usein sisältävät myös salassa pidettäviä tietoja (esim. yksilön taloudellista tilaa koskevat tiedot ja yritykset liikesalaisuudet, mahdolliset esitutkintaa koskevat tiedot), joten vaikka velallisselvitys olisi toimitettu tuomioistuimeen, voi riittävän selvityksen saaminen tuomioistuimista pelkän yleisen (julkisen) tietopyynnön avulla olla erittäin haastavaa. Pesänhoitajan on toimitettava velallisselvitys velalliselle, suurimmille velkojille ja konkurssiasiamiehelle. Velallisselvitys on myös tallennettava konkurssiasiamiehen Kosti-asianhallintajärjestelmään, mistä syystä valvontaviranomaisten tiedonsaantioikeuden laajentaminen konkurssiasiamiehen toimistoon valvontalain 45 §:ssä korjaisi nykyongelman.

C. Digi- ja väestötietovirasto

Palveluntuottajan rekisteröinti edellyttää sen selvittämistä, ettei vastuhenkilö ole holhouksen alainen. Näin ollen Valvira tarvitsee myös oikeuden saada tiedot salassapidon estämättä digi- ja väestötietovirastolta.

D. Henkilöstövuokrausyritykset

Yhä enenevässä määrin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt työskentelevät henkilöstöä välittävien yritysten kautta. Näillä yrityksillä ei ole kuitenkaan velvollisuutta ilmoittaa tai erikseen säädettyä oikeutta antaa Valviralle tietoja. Valvira esittää, että lainsäädäntöä täsmennettäisiin siten, että yrityksille asetettaisiin velvollisuus ilmoittaa valvontaviranomaiselle havaitsemastaan asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavasta toiminnasta sekä virastolle oikeus saada tietoa näiltä yrityksiltä salassapidon estämättä. Valviran valvontahavaintojen perusteella vuokratyövoimassa on yliedustettuna ammattihenkilöitä, joiden kohdalla on harkittava turvaamistoimenpiteitä (ammattioikeuksiin puuttumista) potilas- ja asiakasturvallisuuden varmistamisessa.

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

-

Henriksson Markus
Valvira

Lehtonen Niina
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira